

Groenlandia densa

Tättnate

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Nationellt utdöd (RE)

Klass: Liliopsida (enhjärtbladiga blomväxter), **Ordning:** Alismatales (svaltingordningen), **Familj:** Potamogetonaceae (nateväxter), **Släkte:** *Groenlandia* (tättnatar), **Art:** *Groenlandia densa* - tättnate (L.) Fourr.
Synonymer: *Potamogeton densus* L., *Dvärgnate*

Kännetecken

Tättnate utgår från en i bottnarna krypande jordstam. Stjälken blir 3–6 dm lång och är tätt besatt av motsatta blad eller blad i tretaliga kransar. Örten är vintergrön och vanligen helt nedsänkt i vatten. Den utbildar ej särskilda övervintringsknoppar utan tillväxer kontinuerligt. Inom lokalerna förökar den sig huvudsakligen vegetativt genom fragmentation och bildar kloner. Bladen är tunna men styva, smalt ovala och trubbiga, nedböjda, upp till 3 cm långa med en fintandad kant, brungröna, mest femnerviga. Bladen saknar stipelslida. Blommorna sitter få i kortskaftade ax, som kröks ned vid fruktmognaden. Frukterna blir ca 3 mm långa, är tunnväggiga och har en kort näbb.

Utbredning och status

Enda tidigare kända förekomsten av tättnate i Sverige har varit Söndrum (Möllegård) i Halland. Där upptäcktes växten 1874 och insamlades senaste gången 1881. Därefter har den ej observerats. Möjligen kan förekomsten ha varit tillfällig. Detsamma gäller dess förekomst i Östfold i Norge. Avsevärt mera stationär har arten varit i Danmark, främst i västra Jylland, där den dock på flera platser är utgången och nu är betraktad som hotad. Den är även uppgiven från Bornholm. Dess vidare utbredning omfattar delar av Västeuropa, västra Asien och Nordafrika.

Ekologi

Tättnate växer i grunt, näringsfattigt sötvatten vanligen nära kusten. Ofta i åar eller bäckar men även i mera stillastående vatten t ex i mangelgravar eller dammar och diken.

Hot

Skälet till att växten försvann i Sverige är ej känt. I Danmark uppges att många lokaler förstörts genom dränering, utfyllnad eller eutrofiering.

Övrigt

Svenskt material finns ej i odling. Växten uppges vara svårodlad. Vål etablerad kan den bilda täta, omfattande bestånd huvudsakligen vegetativt. Utländska namn – NO: Krans tjønnaks, DK: Taet Vandaks, GB: Opposite-leaved Pondweed.

Litteratur

- Ahlfvengren, F. 1924. *Hallands växter*. Lund.
Georgson, K. m fl 1997. *Hallands flora*. Lund.
Løjtant, B. & Worsøe, E. 1993. *Status over den danske flora 1993*. G.E.C. Gads Forlag, København.
Nilsson, Ö. & Gustafsson, L.-Å. 1977. Projekt Linné rapporterar 29–48. *Svensk Bot. Tidskr.* 71: 3–22.
Nilsson, Ö. & Gustafsson, L.-Å. 1985. Projekt Linné: slutrapport. *Svensk Bot. Tidskr.* 79: 319–328.
Sylvén, N. 1937. Några särdrag i Hallandsfloran. *Hallands Natur* 1.

Författare

Örjan Nilsson 1995.